

TARIMDA MÜLKSÜZLEŞME HIZLANARAK SÜRÜYOR

Aydınlık Dergisi, 8 Şubat 2009

Yıldırım Koç

Türkiye’de işsizlik tartışılırken ağırlıklı olarak kriz nedeniyle işten çıkarılanlar ele alınıyor. Bu kişiler tabii ki çok önemli. Ancak işsizliğe katkı açısından en az bu kadar önemli olan, tarımda yıllardır uygulanan politikalar ve yaşanan kriz nedeniyle ortaya çıkan ve giderek daha da hızlanan yoksullaşma ve mülksüzleşme sürecinin etkileridir.

Ulusal Kanal bir ayı aşkın süredir çok önemli bir görev yerine getiriyor. Denizli, Niğde, Bozüyük ve Bursa’da kriz kurultayları düzenlendi. Bu yazının yayımlandığı gün, İskenderun kriz kurultayı da tamamlanmış olacak. Önümüzdeki haftalarda Gaziantep ve Kocaeli’de de benzer toplantılar yapılacak.

Bu toplantılarda konuşmacıyım. Bu toplantılar sayesinde çeşitli bölgelerde esnaf-sanatkarın ve çiftçilerin temsilcilerinin gözlemlerini dinleme, yerel düzeydeki gelişmeleri onlardan öğrenme olanağım oldu. Bu bilgiler de tarımdaki hızlı yoksullaşma ve mülksüzleşme olgusunu doğruluyor.

Adana Ticaret Odası Başkanı Şaban Baş, 4 ay kadar önce yaptığı bir açıklamada, son yıllarda Çukurova’daki tarlaların yüzde 40’ının el değiştirdiğini belirtmişti (Yeniçağ, 25.9.2008).

Niğde’deki kurultayda yabancıların doğrudan veya Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları üzerinden önemli miktarda toprak aldığı ve buralarda büyük elma bahçeleri kurduğunu anlatıldı.

Bozüyük kurultayında, bankaların son aylarda çiftçilere yaygın bir biçimde kredi kartı verdikleri belirtildi. Bankaların bu tavrına ilişkin başka bilgiler de var. Bu süreç, köylünün yoksullaşma ve mülksüzleşme sürecini hızlandıracaktır. Kredi kartı sayesinde köylünün borçlandırılması sağlanacak, çaresiz kalan köylü toprağını satacak, küçük üreticiliğin hızlı bir biçimde tasfiyesi gerçekleştirilecektir. Elinde belirli dönemler dışında nakit olmayan köylümüz, kredi kartının sağladığı harcama olanağını cömertçe ve biraz da gösterişçi tüketime yönelik olarak kullanacaktır. Cep telefonları ve televizyonlar yenilenecektir. Tarımsal faaliyet için gerekli olan harcamalar da kredi kartıyla yapılacaktır. Bugün birçok bölge traktör mezarlığına dönmektedir. Gerek tarımsal faaliyet, gerek başka nedenlerle alınan traktörler, evlerin önünde yatmaktadır. Borç yiğidin kamçısıdır. Ancak kriz koşullarında kredi kartı kullanımının yaygınlaştırılması, köylümüzün kırbaçlana kırbaçlana yok edilmesi sonucunu doğuracaktır.

Bursa kurultayında ziraat odası başkanının vurguladığı iki konu, bölgede tütün üretimi ile ipek böcekçiliğinin tasfiyesiydi. Anlatıldığına göre, geçmişte Bursa yöresinde 71 köyde tütün üretimi yapılırken, bugün bu faaliyet tümüyle durmuştur. Toplu verilere bakıldığında da Türkiye’de küçük meta üreticiliğinin ana direği olan tütün üretiminin çöküşü görülmektedir. 1998 yılında 5076 köyde 622 bin aile tütüncülük yaparken, bugün bu sayı 200 binlere düşmüştür. Önümüzdeki yıllarda bu rakam daha da azalacaktır.

Bursa’da belirtilen diğer nokta, ipek böcekçiliğinin çöküşüydü. Ham ipek ithalatıyla birlikte, Bursa yöresinde ipek böcekçiliği bitmiş. Ayrıca, birinci sınıf tarım arazisi üzerine yapılan fabrikaların tarıma verdiği zarar da ele alındı.

Bu süreç hızlanarak devam edecek. Hükümet, Avrupa Birliği’ne taahhütlerini içeren üçüncü Ulusal Program’ı kabul etti. Ulusal Program Resmi Gazete’nin 31 Aralık 2008 günlü mükerrer sayısında yayımlandı. Bu rapora internet üzerinden ulaşmak mümkün. Bu programdaki taahhütler yerine getirilince ve Avrupa Birliği emperyalizminin isteği doğrultusunda tarım

ürünleri de gümrük birliği kapsamına alınınca, köylülüğün tasfiye süreci daha da hızlanacak. 13-14 yıl önce, IMF Türkiye Masası Şefi Martin Hardy, TÜRK-İŞ'i ziyaret etmişti. Görüşmelere ben de katılmışım. Martin Hardy'ye IMF politikalarının kırsal kesimde yol açtığı tahribat ve bunun işsizlik üzerindeki etkileri anlatılmıştı. Martin Hardy ise son derece sakin bir biçimde, o tarihlerde tarımın milli gelirdeki payının yüzde 15 dolaylarında olduğu, buna karşılık tarımsal istihdamın toplam istihdam içindeki payının yüzde 40'ın üstünde bulunduğunu belirtmiş ve bu politikaların, tarımın istihdamdaki payının yüzde 15'lere inmesine kadar devam edeceğini söylemişti. Dediklerini yaptırıldılar, haklı çıktı. Tarımsal istihdamın payı yüzde 30'un altına indi. Bu yeni gelişmelerle birlikte, Martin Hardy'nin 13-14 yıl önce ifade ettiği noktaya doğru hızla ilerliyoruz.

Marks'ın Kapital'inin birinci cildinin son bölümü "ilkel birikim" veya "temel birikim"dir. Kırsal kesimdeki mülksüzleşmenin tarihsel sürecini çok güzel anlatır. Thomas More'un Ütopya kitabının bir bölümü de 16. Yüzyıl İngiltere'sindeki mülksüzleşmeyi ve toplumsal etkilerini ele alır. Türkiye'nin bugününü anlamak için bu metinlerin yeniden okunmasında yarar var. Yaşadığımız toplumsal çürümenin, artan hırsızlık, gasp, soygun, kapkaç, terör, cinnet, fuhuş olaylarının temelinde bu hızlı yoksullaşma ve mülksüzleşme yatmaktadır. Ne yazık ki bu toplumsal çürüme süreci önümüzdeki dönemde daha da hızlanacaktır.